

Algemene introductie van de cursus

Inleiding

De toename aan complex gedrag in de ouderenzorg vraagt meer deskundigheid van professionals.

Deze 3-daagse cursus gaat over de analyse en aanpak van probleemgedrag in de samenwerking tussen specialisten ouderengeneeskunde, verpleegkundig specialisten en psychologen.

Uitgangspunt bij deze cursus is de CCE-visie op probleemgedrag, waarbij de context altijd een belangrijke factor is bij analyse en interventie.

Naast interdisciplinariteit komt ook de samenwerking en afstemming met managers en teams nadrukkelijk aan de orde. Tijdens de cursus werkt men aan een eigen casus om een optimale verbinding met de praktijk te maken.

Deze cursus is bedoeld om de interdisciplinaire samenwerking in de ouderenzorg, met name binnen de verpleeghuizen, te bevorderen. Daarom is het wenselijk om als specialist ouderengeneeskunde en/of verpleegkundig specialist en/of psycholoog van een instelling samen deel te nemen aan deze cursus.

Per lesdag is men ongeveer 2 à 3 uur bezig met voorbereiding en verwerking.

Deze cursus wordt zowel incompany als in het open aanbod uitgevoerd.

Doel

Dag 1

De deelnemers:

- krijgen kennis aangereikt over het CCE gedachtegoed en het methodisch proces van analyse en aanpak van probleemgedrag
- zijn in staat om te reflecteren op hun eigen visie in het kijken naar en omgaan met probleemgedrag en deze te toetsen aan hun eigen casus
- kennen de basis voor geïntegreerde analyse van probleemgedrag en passen deze toe op hun eigen casus
- verwerken alle beschikbare informatie over de eigen casus in een geïntegreerde analyse van het probleemgedrag en weten ontbrekende informatie te verzamelen;
- kunnen benoemen wat multidisciplinaire en interdisciplinaire samenwerking inhoudt
- kunnen reflecteren op de wijze waarop er binnen de eigen organisatie interdisciplinair rondom probleemgedrag wordt samengewerkt
- kunnen benoemen op welke punten het eigen team/organisatie de interdisciplinaire samenwerking kan verbeteren/versterken
- hebben concreet benoemd welke stappen en actie zij hierin gaan nemen om te werken aan een meer geïntegreerde beeldvorming en aanpak van probleemgedrag in hun eigen praktijk
- hebben met elkaar kennis en ervaringen uitgewisseld over het gebruik van psychofarmaca bij probleemgedrag en dementie.

Dag 2

De deelnemers:

- brengen vragen in over hun eigen praktijk n.a.v. lesdag 1
- weten wat de drie uitgangspunten zijn bij probleemgedrag (als je vastgelopen bent in een situatie met een cliënt)
- weten wat de drie fasen zijn van probleemgedrag en hoe hiermee om te gaan en kunnen dit koppelen aan hun eigen praktijk
- kunnen benoemen welke groepsfasen er zijn m.b.t. groepsdynamiek in teams
- kunnen reflecteren wat deze fasen betekenen voor hun eigen rol en team
- kunnen benoemen wat de vier persoonstypen zijn
- herkennen welk van de vier typen op hen zelf van toepassing is en weten hoe daar mee aan te sluiten bij hun eigen team
- kunnen de verschillende modi (=gemoedstoestanden met bijbehorende gedragspatronen en gedachten) benoemen en herkennen in hun eigen praktijk.
- hebben concreet benoemd welke stappen en actie zij hierin gaan nemen om te werken aan een meer geïntegreerde beeldvorming en aanpak van probleemgedrag in hun eigen praktijk

Dag 3

De deelnemers:

- benoemen welke vragen, thema's en aandachtspunten m.b.t. interdisciplinair en methodisch werken zij hebben over hun eigen casus/praktijk.
- benoemen welke stappen m.b.t. interdisciplinair en methodisch werken er al zijn gemaakt in hun eigen casus/praktijk en weten wat hun bijdrage hierin is.
- reflecteren op hun eigen plan van aanpak n.a.v. kritische vragen uit de deelnemersgroep.
- geven aan wat interdisciplinair en methodisch werken in de hun eigen casus/praktijk betekent m.b.t. rollen, taken en verantwoordelijkheden van de betrokken professionals
- bedenken oplossingen voor problemen die men tegen kan komen in de eigen praktijk bij het interdisciplinair en methodisch werken in het omgaan met probleemgedrag
- formuleren acties op welke manieren collega's op de hoogte worden gebracht van het geleerde tijdens deze cursus.

Inhoud

Dag 1

In het programma staat het methodisch proces van analyse en aanpak van probleemgedrag, vanuit de CCE optiek, centraal. Er is veel aandacht voor interdisciplinariteit bij probleemgedrag en voor (kritische reflectie op) de rollen van specialisten ouderengeneeskunde, verpleegkundig specialisten en psychologen binnen het proces van analyse en aanpak van probleemgedrag.

Dag 2

Een visie hebben op probleemgedrag en interdisciplinariteit is uiteraard maar een deel van het proces. Het vertalen naar de dagelijkse omgang met probleemgedrag door verzorgenden is eveneens een opdracht voor de samenwerkende professionals. De tweede dag staat dan ook in het teken van vertalen van visie en samenwerken met teams. Thema's die daarbij aan de orde komen zijn onder meer:

- Teams als contextfactor bij ontstaan, in standhouden en/of versterken van probleemgedrag
- Visie op probleemgedrag vertalen naar teams
- Aandachtspunten bij coaching van teams bij ernstig en aanhoudend probleemgedrag

Dag 3

Tijdens deze dag wordt een vertaalslag gemaakt van het geleerde naar de eigen praktijk met daarbij aandacht voor kritische reflectie op positionering, taken en verantwoordelijkheden. Je werkt aan een plan van aanpak om interdisciplinair en methodisch te kunnen samenwerken in het omgaan met probleemgedrag.

Docenten

Anita Dortmans, Yfke Froentjes, Gerben Bergsma

Dag 1: donderdag 24 oktober 2019 van 9.15-17.00 uur

Docenten: Anita Dortmans, Yfke Froentjes

Locatie: De Zorggroep

Vorbereiding

Lezen: literatuur dag 1 zie literatuurlijst.

Opdracht: Deelnemers wordt gevraagd een eigen actuele casus waarbij sprake is van ernstig en aanhoudend probleemgedrag voor te bereiden en mee te nemen. Beschrijf op een half A4 je eigen visie op probleemgedrag: wat is probleemgedrag en hoe ontstaat het volgens jou? Deelnemers maken ruimte vrij in hun agenda om voorafgaand en tussen de lesdagen opdrachten uit te werken rondom hun eigen casus.

Dagprogramma	Tijdsduur	Werkwijze
Welkom en introductie	9.15-9.45 uur	
Visie op probleemgedrag	9.45-10.30 uur	Theorie adhv Prezi, interactieve presentatie
pauze	10.30-10.45 uur	
Visie toepassen op eigen casus	10.45-11.15 uur	Oefenen met eigen casus
Visie toepassen op oefencasus	11.15-12.30 uur	Samen oefenen met oefencasus in duo's, plenaire terugkoppeling

pauze	12.30-13.30 uur	
psychofarmaca	13.30-14.30 uur	Voor- en nadelen bedenken, plenaire discussie
pauze	14.30-14.45 uur	
Multi- en interdisciplinariteit	14.45-16.30 uur	Theorie adhv prezi, interactieve presentatie en oefening om theorie te koppelen aan eigen casus
Afsluiting en opgeven opdracht	16.30-17.00 uur	

Dag 2: donderdag 14 november 2019 van 9.15-17.00 uur

Docenten: Anita Dortmans en Gerben Bergsma

Locatie: De Zorggroep

Vorbereiding

Lezen: literatuur dag 2 zie literatuurlijst.

Opdracht: Ga verder met het beschrijven van je casus met een geïntegreerde analyse. Maak gebruik van je sparringpartner. Probeer met elkaar interdisciplinair tot een aantal hypotheses te komen die een verklaring voor het probleemgedrag geven.

Dagprogramma		
Subonderwerpen	Tijdsduur	Werkwijze
Welkom en introductie	9.15-9.45 uur	
Fasen probleemgedrag	9.45-10.30 uur	Theorie adhv prezi/ppt interactieve presentatie
pauze	10.30-10.45 uur	
Fasen koppelen aan eigen casus	10.45-11.15 uur	Theorie koppelen aan eigen casus, oefenen in groepjes
Herkennen van verschillende rollen bij probleemgedrag	11.15-12.30 uur	Theorie koppelen aan eigen casus, oefenen in groepjes
pauze	12.30-13.30 uur	
Groepsfasen en groepsdynamiek	13.30-14.30 uur	Uitwisseling theorie, reflectie op eigen handelen en casuïstiek (interactieve presentatie en oefening)
pauze	14.30-14.45 uur	
persoonstypen	14.45-16.30 uur	Theorie koppelen aan eigen voorkeur en eigen casus, plenaire terugkoppeling
Afsluiting en opgeven opdracht	16.30-17.00 uur	

Dag 3: donderdag 12 december 2019 van 9.15-17.00 uur

Docenten: Anita Dortmans en Yfke Froentjes

Locatie: De Zorggroep

Vorbereiding

Lezen: literatuur dag 3 zie literatuurlijst.

Opdracht: Werk verder aan eigen casus, en maak in tweetallen je geïntegreerde analyse verder af en kies op basis hiervan interventies. Wat ga je doen om de hypotheses te toetsen? Geef feedback op elkaars analyse.

Dagprogramma		
Subonderwerpen	Tijdsduur	Werkwijze
Welkom en introductie	9.15-9.45 uur	
Interdisciplinair samenwerken in de praktijk	9.45-10.30 uur	Reflectie op eigen handelen en casuïstiek, plenair bespreken
pauze	10.30-10.45 uur	
Bespreken tips en tops uit eigen praktijk	10.45-11.15 uur	Reflectie op eigen handelen en casuïstiek, plenair bespreken

Uitwerken eigen plan van aanpak	11.15-12.30 uur	In groepjes werken aan eigen casuïstiek en feedback geven op elkaar
pauze	12.30-13.10 uur	
Vragen kunnen beantwoorden over theorie	13.30-13.45 uur	Vragen beantwoorden (quiz)
Rollen, taken en verantwoordelijkheden bij interdisciplinair werken	13.45-14.30 uur	Uitwerken in groepjes en plenair de kernpunten terugkoppelen.
pauze	14.30-14.45 uur	
Implementatie; oplossen van moeilijkheden	14.45-16.30 uur	Plannen en ideeën voor implementatie uitwerken en uitwisselen
Afsluiting en evalueren	16.30-17.00 uur	